

Τίτλος Μαθήματος	Θεωρίες για Μάθηση Ενηλίκων και Συμβουλευτική Ενηλίκων			
Κωδικός Μαθήματος	ADE103			
Τύπος μαθήματος	Υποχρεωτικό			
Επίπεδο	Μεταπτυχιακό			
Έτος / Εξάμηνο φοίτησης	1 ^ο εξάμηνο			
Όνομα Διδάσκοντα	Δρ. Ελένη Παπαιωάννου Δρ. Ευγενία Πανισίδου			
ECTS	10	Διαλέξεις / εβδομάδα	1	Εργαστήρια / εβδομάδα
Στόχος Μαθήματος	<p>Το μάθημα «Μάθηση και Συμβουλευτική Ενηλίκων: Θεωρία & πράξη» έχει διπλό στόχο. Αρχικά επικεντρώνεται στην εξοικείωση των φοιτητών/τριών με θεωρητικές προσεγγίσεις μάθησης και ανάπτυξης των ενηλίκων, ώστε στη συνέχεια να μελετηθούν ζητήματα Συμβουλευτικής και Προσανατολισμού, τα οποία βρίσκονται σε άμεση συναρμογή με τη μάθηση και την πρόσβαση σε εκπαιδευτικές/μαθησιακές διαδικασίες κατά την ενηλικιότητα. Στο πλαίσιο του μαθήματος θα διερευνηθούν με κριτικό τρόπο ερωτήματα όπως τα ακόλουθα, συνδυάζοντας τη θεωρητική γνώση με την ενεργητική μάθηση, την κριτική σκέψη και τον στοχασμό πάνω στην εμπειρία:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ποιες είναι οι κύριες προσεγγίσεις για την ανάπτυξη και τη μάθηση των ενηλίκων; Πώς κατηγοριοποιούνται; • Ποια είναι η φύση της μάθησης των ενηλίκων, πώς μαθαίνουν οι ενήλικοι; Ποιος είναι ο ρόλος της μνήμης και των συναισθημάτων στη μάθηση των ενηλίκων • Υπάρχουν εμπόδια στη μάθηση κατά την ενηλικιότητα; Ποια είναι & πώς τα αντιμετωπίζουμε ως εκπαιδευτές; Ποιες προσεγγίσεις ενδείκνυνται για τη διευκόλυνση της μάθησης, ιδιαίτερα σε άτομα που ανήκουν σε ευάλωτες κοινωνικά ομάδες; • Τι σημαίνει δυναμική της ομάδας και πως αυτή επηρεάζει τη μαθησιακή διεργασία; • Ποιά είναι η δυναμική της εμπειρικής και μετασχηματιστικής μάθησης 			

	<p>κατά την ενηλικιότητα; Ποιος ο ρόλος του κριτικού στοχασμού;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ποιες είναι οι βασικές Θεωρίες Συμβουλευτικής & Προσανατολισμού (ΣΥΠ); Με ποια κριτήρια οργανώνεται η κατηγοριοποίησή τους; • Πώς σχεδιάζουμε προγράμματα ΣΥΠ; Ποιος ο ρόλος του Συμβούλου; • Ποιες παράμετροι πρέπει να ληφθούν υπόψη κατά τη Συμβουλευτική Διαδικασία; 		
<p>Μαθησιακά Αποτελέσματα</p>	<p>Μετά το πέρας του μαθήματος, οι φοιτητές/τριες θα πρέπει να είναι σε θέση να:</p> <p>Σε επίπεδο γνώσεων</p> <ul style="list-style-type: none"> • Να γνωρίζουν και να ταξινομούν τις βασικές Θεωρίες Μάθησης Ενηλίκων και Συμβουλευτικής & Προσανατολισμού (ΣΥΠ). • Να αναγνωρίζουν τα κίνητρα και τα εμπόδια στη μάθηση των ενηλίκων καθώς και της συμμετοχής σε υπηρεσίες ΣΥΠ. <p>Σε επίπεδο δεξιοτήτων</p> <ul style="list-style-type: none"> • Να σχεδιάζουν και να οργανώνουν εξ αρχής συστηματικές διαδικασίες (προγράμματα, υπηρεσίες, παρεμβάσεις κ.λπ.) συμβουλευτικής, και προσανατολισμού. • Να εφαρμόζουν τις αρχές της μάθησης και της συμβουλευτικής ενηλίκων, ώστε να διαχειρίζονται και να αντιμετωπίζουν αποτελεσματικά τόσο εμπόδια μάθησης, όσο και συμμετοχής σε υπηρεσίες ΣΥΠ. <p>Σε επίπεδο στάσεων</p> <ul style="list-style-type: none"> • Να κινητοποιηθούν σχετικά με τους παράγοντες που επηρεάζουν το συναισθηματικό κλίμα και τη δυναμική στην ομάδα, τόσο σε εκπαιδευτικές όσο και συμβουλευτικές δραστηριότητες. 		
<p>Προαπαιτούμενα</p>	<p>Κανένα</p>	<p>Συναπαιτούμενα</p>	<p>Κανένα</p>
<p>Περιεχόμενο Μαθήματος</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ενηλικίωση και ανάπτυξη • Αναπτυξιακές-Ψυχολογικές, Γνωστικο-Εξελικτικές και Ανθρωπιστικές Προσεγγίσεις στη Μάθηση Ενηλίκων 		

	<ul style="list-style-type: none"> • Ο ρόλος των συναισθημάτων – Σύγχρονες θεωρητικές προσεγγίσεις και ευρήματα νευροεπιστημών & γνωστικής ψυχολογίας • Η εκπαιδευτική ομάδα και ο ρόλος της – Η θεωρία του Δυναμικού Πεδίου, Φάσεις ανάπτυξης & ρόλοι που αναδύονται στην ομάδα, Κοινωνική μάθηση • Ο Ρόλος και τα Χαρακτηριστικά του Εκπαιδευτή Ενηλίκων - Ο διευκολυντικός του ρόλος, Σχέση εκπαιδευτή-εκπαιδευόμενου, Η σημασία του κριτικού στοχασμού για τον εκπαιδευτή ενηλίκων • Μικροδιδασκαλίες - Σχεδιασμός, πραγματοποίηση & αξιολόγηση της μικροδιδασκαλίας • Βασικές Θεωρίες Συμβουλευτικής & προσανατολισμού (Λογικο-θυμική Προσέγγιση (Ellis), Συνδιαλεκτική Ανάλυση (Berne), Ψυχαναλυτική Θεωρία (Freud), Προσωποκεντρική Θεωρία (Rogers),Μορφολογική Θεωρία (Gestalt), Συμπεριφορισμός (Skinner, Bandura) • Ρόλος & προσωπικά γνωρίσματα του Συμβούλου ΣΥΠ • Η Συμβουλευτική Διαδικασία • Συμβουλευτική και Προσανατολισμός ευάλωτων κοινωνικά ομάδων. • Πρακτικές Εφαρμογές – Διαδικασία σχεδιασμού, οργάνωσης και αξιολόγησης ενός προγράμματος παρέμβασης (συμβουλευτικής και προσανατολισμού, γενικής ή ειδικής εφαρμογής)
<p>Μεθοδολογία Διδασκαλίας</p>	<p>Το μάθημα πραγματοποιείται με συνδυασμό διαλέξεων, πρακτικών ασκήσεων και εφαρμογών, προάγοντας την εμπειρική μάθηση, τη συνεργατικότητα (εργασία σε ομάδες), την αυτενέργεια και τον κριτικό στοχασμό. Το μάθημα οργανώνεται σε 12 συναντήσεις οι οποίες εμπεριέχουν και εργαστηριακές ασκήσεις κατά τις οποίες οι φοιτητές/τριες, σε συνεργασία μεταξύ τους και με τον/την διδάσκοντα, ασχολούνται με ερωτήσεις- προβλήματα, καθώς και μελέτες περίπτωσης στο πεδίο του γνωστικού αντικείμενου. Οι εργαστηριακές αυτές ασκήσεις έχουν χαρακτήρα προσομοίωσης σε προβλήματα που θα αντιμετωπίσουν οι φοιτητές/τριες κατά την άσκηση του επαγγελματικού τους ρόλου. Επιπρόσθετα, κατά την</p>

	<p>εναρκτήρια συνάντηση διεξάγεται η σύναψη μαθησιακού συμβολαίου, ώστε το μάθημα να προσαρμοστεί, όσο το δυνατό, στις ανάγκες των φοιτητών/τριών. Ειδικότερα, πέρα από τη διάλεξη, κατά τη διεξαγωγή του μαθήματος θα χρησιμοποιηθούν οι ακόλουθες τεχνικές και μέσα διδασκαλίας, κάνοντας παράλληλα χρήση των δυνατοτήτων που προσφέρουν οι Τεχνολογίες Πληροφορικής & Επικοινωνίας .</p> <ul style="list-style-type: none"> • Μαθησιακό συμβόλαιο • Εβδομαδιαίες Δραστηριότητες που προάγουν τον κριτικό στοχασμό των φοιτητών/φοιτητριών • Journal club - Μελέτη πρόσφατης αρθρογραφίας ώστε να προάγεται η αυτενέργεια αλλά και η συνεργασία των φοιτητών/φοιτητριών –Κάθε ομάδα (2-4 ατόμων) παρουσιάζει συνοπτικά ένα άρθρο που επιλέγει από την πλέον πρόσφατη βιβλιογραφία δημοσιευμένο σε κάποιο έγκριτο περιοδικό του πεδίου, • Σχεδιασμός προγραμμάτων ΣΥΠ • Συμμετοχή σε ομάδες εστιασμένης συζήτησης (focus group discussions).
Βιβλιογραφία	<p>A. Βιβλία</p> <p>Amundson, N.E. & Harris-Bowlsbey J. & S.G. Niles (2008). Βασικές Αρχές Επαγγελματικής Συμβουλευτικής. Διαδικασίες & Τεχνικές. Αθήνα: ΕΚΕΠ.</p> <p>Athanasou, J. (2008). <i>Adult Educational Psychology</i>. Sense Publishers, Netherlands</p> <p>Athanasou, J.A. & Esbroeck R.V. (2008). <i>International Handbook of Career Guidance</i>. New York: Springer.</p> <p>Brookfield, S. (1987) <i>Developing critical thinkers: challenging adult to explore alternate ways of thinking and acting</i>, San Francisco: Jossey-Bass.</p> <p>Brookfield, S. D. (1986). <i>Understanding and facilitating adult learning</i>. Milton Keynes:</p> <p>Brown D.S. & R.W. Lent (2005). <i>Career Development and Counseling. Putting Theory and Research to Work</i>. Hoboken, New Jersey: J. Wiley & Sons.</p> <p>CEDEFOP (2008). <i>From policy to practice: A systemic change to Lifelong Guidance in Europe</i>. Luxembourg: Office for Official Publications of the European Communities.</p> <p>CEDEFOP (2009). <i>Professionalizing career guidance. Practitioner competences and qualification routes in Europe</i>. Luxembourg: Office for Official Publications of the European Communities.</p> <p>Corey, G. (2005). <i>Θεωρία και Πρακτική της Συμβουλευτικής και της</i></p>

Ψυχοθεραπείας. Αθήνα: Εκδόσεις Έλλην.

Cote, J., & Levine, C. (2002). *Identity Formation, Agency and Culture: A social*

Courau, S. (2000). *Τα Βασικά Εργαλεία του Εκπαιδευτή Ενηλίκων*. Αθήνα: Μεταίχμιο.

Courtney, S. (1992) *Why adults learn: Towards a theory of participation in adult education*. London: Routledge.

Cranton, P. (1994) *Understanding and promoting transformative learning: a guide for educators of adults*, San Francisco: Jossey Bass.

Cross, J. (2014). *Motives and barriers affecting participation in lifelong learning activities by older adults*. California State University: Fullerton.

Darkenwald, G. G. Merriam, S. B. (1982). *Adult Education: Foundations of Practice*. London: Harper & Row.

Dewey, J. (1933) *How we think: A restatement of the relation of reflective thinking to the educative process*. Boston: Heath & Co.

Δημητρόπουλος, Ε. (1999). *Συμβουλευτική-Προσανατολισμός. Μέρος δεύτερο: Συμβουλευτική Σταδιοδρομίας*. (Θ' εκδ.). Αθήνα: Γρηγόρης.

Δημητρόπουλος, Ε. (2005). *Συμβουλευτική-Προσανατολισμός. Μέρος πρώτο: Συμβουλευτική και Συμβουλευτική Ψυχολογία* (Ε' εκδ.). Αθήνα: Γρηγόρης.

Feltham, C., & Horton, I., (2000). *Handbook of Counselling and Psychotherapy*. London: Sage.

Findsen, B. & Formos, M. (2011). *Lifelong Learning in Later Life: A Handbook on Older Adult Learning*. The Netherlands: Sense Publishers.

Fine, S.F, Glasser, P. H. (2008). *Η επιβιοηθική συνέντευξη κατά την πρώτη συνεδρία*. Αθήνα: Gutenberg.

Freire, P. (1970). *Pedagogy of the Oppressed*. New York: Herder & Herder.

Freire, P. (1973). *Education for Critical Consciousness*. New York: Seabury Press.

Goleman, D. (1998). *Η συναισθηματική νοημοσύνη*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

Greene, D. (2015). *Unfit to Be a Slave: A Guide to Adult Education for Liberation*. The Netherlands: Sense Publishers.

Illeris, K. (2009). *Σύγχρονες Θεωρίες Μάθησης*. Αθήνα: Μεταίχμιο.

Ivey, A.E., & Gluckstern, N. B., (1999). *Συμβουλευτική : Βασικές Δεξιότητες Επιρροής*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

Jaques, D. (2004). *Μάθηση σε ομάδες*. Αθήνα: Μεταίχμιο.

Jarvis, P. (1987). *Adult Learning in the Social Context*. London: Croom Helm.

Jarvis, P. (2004). *Συνεχιζόμενη Εκπαίδευση και Κατάρτιση: Θεωρία και Πράξη*. Αθήνα : Μεταίχμιο

Κασσωτάκης, Μ. (2004). *Συμβουλευτική και Επαγγελματικός Προσανατολισμός- θεωρία και Πράξη*. Αθήνα: Τυπωθήτω – Γιώργος Δαρδανός.

Καψάλης, Α. & Παπασταμάτης, Α. (2013) *Εκπαίδευση ενηλίκων*. Αθήνα : Σιδέρης

Kidd, J. R. (1978). *How adults learn*. Cambridge: Prentice Hall.

Knowles, M. (1990) *The Adult Learner: A Neglected Species*. Houston: Gulf Publishing.

Kolb, D. A. (1984). *Experiential Learning: Experience as the source learning and development*. Englewood Cliffs: Prentice Hall.

	<p>Laros, A. Fuhr, T. & Taylor, E.W. (2017). <i>Transformative Learning Meets Bildung: An International Exchange</i>. The Netherlands: Sense Publishers.</p> <p>McLeod, J. (2005). <i>Εισαγωγή στη Συμβουλευτική</i>. Αθήνα: Μεταίχμιο.</p> <p>Mezirow, J. (2007) <i>Η Μετασχηματίζουσα Μάθηση</i>, Μεταίχμιο Αθήνα</p> <p>Millar, R., Crute, V. & Hargie, O.(1992). <i>Professional Interviewing</i>, London: Routledge.</p> <p>Nathan, R. & L. Hill. (2006). <i>Επαγγελματική Συμβουλευτική</i>. Αθήνα: Μεταίχμιο.</p> <p>Nelson-Jones, R. (2005). <i>Theory and Practice of Counselling and Therapy</i>. London: Sage.</p> <p>OECD, (2004). <i>Career Guidance and Public Policy: Bridging the Gap</i>. Paris:: OECD Publications.</p> <p>Panitsides, E.A. & Talbot, J. (2016). <i>Lifelong Learning: Concepts, Benefits and Challenges</i>. NY, USA: Nova Science.</p> <p>Παπασταμάτης, Α. (2010.) <i>Εκπαίδευση Ενηλίκων: Θεμέλια Διδακτικής Πράξης</i>. Αθήνα : Σιδέρης.</p> <p>Πολέμη Τοδούλου Μ. (2003). Αξιοποιώντας τη διεργασία της ομάδας στην εκπαίδευση, στο εκπαιδευτικό υλικό του προγράμματος «Εκπαίδευση Εκπαιδευτών». Αθήνα: ΕΚΕΠΙΣ.</p> <p>Rogers, A. (1999). <i>Η Εκπαίδευση Ενηλίκων</i>. Αθήνα : Μεταίχμιο.</p> <p>Schunk, D. H., Pintrich, P., & Meece, J. (2010). <i>Τα κίνητρα στην εκπαίδευση</i>. Αθήνα: Gutenberg</p> <p>Sommers-Flanagan, J. & Sommers-Flanagan R., (2004). <i>Counseling and Psychotherapy Theories in Context and Practice</i>. New Jersey: John Wiley & Sons.</p> <p>Watts, A. G., Law, B., Killeen, J., Kidd, J. & Hawthorn, R. (1996). <i>Rethinking Careers, Education and Guidance: Theory, Policy and Practice</i>. London: Routledge.</p> <p>Β. Επιλεγμένη (πρόσφατη) Αρθρογραφία από έγκριτα περιοδικά του πεδίου όπως <i>Adult Education Quarterly,</i> <i>International Journal of Lifelong Education,</i> <i>Studies in Continuing Education ,</i> <i>Studies in the Education of Adults,</i> <i>Adult Learning,</i> <i>Journal of Adult and Continuing Education,</i> <i>British Journal Of Guidance & Counselling,</i> <i>Journal Of Counselor Leadership And Advocacy,</i> <i>Counselling Psychology Quarterly,</i> <i>Counselling And Psychotherapy Research κ.λπ.</i></p>
Αξιολόγηση	<p>Διαμορφωτική αξιολόγηση με συνεπή ανατροφοδότηση. Ειδικότερα, η τελική αξιολόγηση θα συνδιαμορφωθεί από τις ακόλουθες παραμέτρους μέσω χρήσης φακέλων των εκπαιδευομένων (portfolios):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Συμμετοχή σε κριτικο-στοχαστικές δραστηριότητες & ομάδες εστιασμένης συζήτησης....10% • Journal club10% • Εκπόνηση 2 γραπτών εργασιών (εκ των οποίων η μία αφορά στο

σχεδιασμό προγράμματος ΣΥΠ)... 30%

- Γραπτή εξέταση 50%

Παράμετροι αξιολόγησης των εργασιών

1.ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ, ΕΣΤΙΑΣΗ & ΠΛΗΡΟΤΗΤΑ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΤΟΥ ΘΕΜΑΤΟΣ

Τεκμηρίωση σκοπιμότητας

Σαφήνεια διατύπωσης σκοπού

Ανάλυση επιχειρημάτων

Κριτική/συνθετική προσέγγιση του θέματος

Πληρότητα ανάπτυξης του θέματος

Βιβλιογραφική υποστήριξη θέσεων

Έκταση & ποιότητα βιβλιογραφίας

2.ΔΟΜΗ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ & ΧΡΗΣΗ ΤΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

Λογική κατανομή του υλικού (εισαγωγή, ενότητες, συμπερασματικές κρίσεις)Συνοχή-σύνδεση παραγράφων και (υπο)ενοτήτων

Σαφήνεια διατύπωσης

3.ΤΕΧΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΥΓΓΡΑΦΗΣ & ΕΜΦΑΝΙΣΗΣ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Τήρηση προδιαγραφών της εργασίας

Παράθεση βιβλιογραφικών παραπομπών & αναφορών σύμφωνα με το σύστημα APA